

PŘÍKLAD DOBRÉ PRAXE**ÚČAST STŘEDOŠKOLÁKŮ NA AKADEMICKÉ KONFERENCI *MEZI MYŠLENKOU A INSTITUCÍ: ŽENY V ČESKÉ FILOSOFII 20. STOLETÍ*****EXAMPLE OF GOOD PRACTICE****HIGH SCHOOL STUDENTS PARTICIPATE IN ACADEMIC CONFERENCE *BETWEEN THOUGHT AND INSTITUTION: WOMEN IN 20TH CENTURY CZECH PHILOSOPHY***

Michala Mikolášíková, Střední průmyslová škola, Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Hradec Králové mikolasikova@hradebni.cz

Abstrakt

Příspěvek představuje příklad dobré praxe zapojení středoškolských studentů do akademického prostředí prostřednictvím účasti na konferenci *Mezi myšlenkou a institucí: ženy v české filosofii 20. století*, konané 2.–3. září 2025 v Praze v Akademickém konferenčním centru. Konferenci spolupořádala Přírodovědecká fakulta UK, Sociologický ústav AV ČR, v. v. i., a Filosofický ústav AV ČR, v. v. i. Studenti zde prezentovali odborný poster o filozofce Anně Pammrové, připravený pod vedením doc. Aleny Zachové a Mgr. Heleny Pernicové. Právě 80. výročí úmrtí této filozofky byla konference věnována. Text shrnuje, jak projekt podpořil rozvoj klíčových kompetencí podle nového Rámcového vzdělávacího programu, badatelských dovedností, mezioborového učení a nadání v humanitních oborech.

Klíčová slova: nadání; Rámcový vzdělávací program; kompetence; mezioborové učení; filozofie; akademická konference

Abstract

The paper presents an example of good practice in involving high school students in the academic environment through participation in the conference *Between Thought and Institution: Women in 20th Century Czech Philosophy*, held on September 2–3, 2025 in Prague at the Academic Conference Center. The conference was co-organized by the Faculty of Science of Charles University, the Institute of Sociology of the Academy of Sciences of the Czech Republic, v. v. i., and the Institute of Philosophy of the Academy of Sciences of the Czech Republic, v. v. i. Students presented a professional poster about the philosopher Anna Pammrová, prepared under the leadership of Assoc. Prof. Alena Zachová and Mgr. Helena Pernicová. The conference was dedicated to the 80th anniversary of the death of this philosopher. The text summarises how the project supported the development of key competencies according to the new Framework Educational Programme, research skills, interdisciplinary learning and talent in the humanities.

Keywords: talent; Framework Educational Programme; competences; interdisciplinary learning; philosophy; academic conference.

Cílem konference *Mezi myšlenkou a institucí: ženy v české filosofii 20. století* bylo představit zapomenuté či méně známé ženy české filozofické tradice a současně kriticky reflektovat instituce, které jejich postavení formovaly.

K účasti na konferenci byli po přihlášení svého anotačního příspěvku přizváni rovněž i studenti SPŠ, SOŠ a SOU, Hradec Králové – Tereza Lorberová, Daniela Klepalová, Jonáš Vitásek a Antonín Stárek (žáci ze třetích a čtvrtých ročníků), kteří prezentovali výsledek svého výzkumného projektu – konferenční poster věnovaný Anně Pammrové – a zároveň vyhodnotili, jaký přínos jim práce na posteru a vystoupení na konferenci rozšířily obzory a dosavadní zkušenosti. Jejich aktivní zapojení v podobě příspěvku na konferenci představuje jeden z dobrých příkladů, jak lze prakticky rozvíjet zájem o obor a podporovat nejen kognitivní, ale i socio-emoční nadání, badatelské dovednosti a v souladu s nimi i naplňovat kompetenční pojetí vzdělávání.

Přípravná fáze studentského projektu probíhala v mentorské spolupráci studentů s paní docentkou Alenou Zachovou – vysokoškolskou pedagožkou, která se mj. zabývá výzkumem literárních textů psaných ženami, a paní magistrou Helenou Pernicovou, předsedkyní *Společnosti Anny Pammrové* a dlouholetou gymnaziální učitelkou. Jejím cílem bylo srozumitelnou formou představit studentům společensko-historický kontext období autorčina tvůrčího života a následně myšlenkové poselství Anny Pammrové, filozofky a spisovatelky z přelomu 19. a 20. století, které bývá spojováno s kritikou patriarchálních společenských struktur, ekologickým myšlením a radikálním individualismem, a tím jim zpřístupnit cestu k uchopení její poetické a esejistické tvorby.

V další etapě studenti samostatně vyhledávali dostupné prameny v knihovnách, databázích i archivních zdrojích, případně konzultovali možnosti další dostupnosti textů se svými mentorkami. Při práci s primární literaturou se učili ověřovat historické souvislosti i literárněvědná východiska. Tato fáze byla náročná na analytické myšlení, interpretaci a syntézu – tedy dovednosti běžně spojované s akademickým výzkumem.

V závěrečné přípravné fázi projektu studenti ve spolupráci s mentorkami připravovali strukturu textu pro poster, vybírali klíčové citace z díla Anny Pammrové, navrhovali vizuální uspořádání posteru a společně revidovali proslov pro prezentaci. Nešlo pouze o estetickou stránku, ale o skutečné badatelské rozhodování – co zdůraznit, jak přesně formulovat argument, jak přiblížit komplexní téma akademickému publiku.

Prezentace výsledků na konferenci

První den konference se studenti aktivně nezapojili, vyslechli podnětné příspěvky k tématu ženské filozofie a mohli reflektovat, jak se jim jejich příspěvek přibližuje, na jaké naráží limity. Během druhého dne konference pak představili svůj poster, vysvětlili metodologické postupy využití při jeho tvorbě a reagovali na dotazy akademiků i zasvěcené veřejnosti. Součástí jejich příspěvku byla i reflexe po skončení odborné části prezentace, v níž hodnotili vlastní práci a identifikovali, v jakých oblastech kognitivního i osobnostního rozvoje jim pomohla.

Rozvoj kompetencí podle nového Rámcového vzdělávacího programu

Projekt přirozeně podpořil rozvoj klíčových kompetencí definovaných novým rámcovým vzdělávacím programem. Kompetence se neobjevovaly izolovaně, ale byly rozvíjeny v konkrétních situacích, které vyžadovaly aktivní rozhodování a odpovědnost studentů.

Již během výzkumu se naplno projevila kompetence k učení, protože studenti museli plánovat postup práce, vyhodnocovat kvalitu pramenů a vyhledávat nové informace tehdy, když narazili na nedostatečně doložené oblasti života Anny Pammrové. Současně rozvíjeli i kompetenci k řešení problémů – typicky v situacích, kdy se různé prameny rozcházely nebo byly v rozporu s tradovanými interpretacemi. Studenti byli nuceni tato dilemata kriticky analyzovat, rozhodovat se mezi variantami a své volby obhájit.

Tvorba posteru podpořila komunikativní kompetenci zejména při převádění složitých filozofických myšlenek do srozumitelné vizuální a textové podoby. Studenti zde uplatnili schopnost věcně argumentovat, jasně formulovat sdělení a přizpůsobit jazyk cílovému publiku. Do popředí vystoupila i kompetence sociální a personální, protože týmová práce vyžadovala rozdělení rolí, koordinaci termínů, konstruktivní reakce na kritiku a vzájemnou podporu při revizích.

Při vystoupení na konferenci se pak nejvíce uplatnila kompetence občanská, protože studenti diskutovali téma žen ve filozofii nejen jako historickou otázku, ale i jako aktuální společenské téma rovnosti a reprezentace. Tomu odpovídalo i jejich složení na konferenci v poměru dva chlapci, dvě dívky. Účast a vystoupení v reálném akademickém prostoru posílila jejich odpovědnost a sebevědomí – stali se aktivními účastníky odborné debaty, nikoli pouze pozorovateli.

Mezioborový přínos a rozvoj nadání

Studentský výzkum života a tvorby Anny Pammrové umožnil propojit filozofii s literární vědou, genderovými studiemi, historií i moderní informační gramotností. Studenti se přirozeně pohybovali mezi textovou analýzou, kulturní historií, vizuální komunikací i veřejným vystupováním.

Tento mezioborový charakter projektu podpořil vybrané studenty se specifickými humanitními talenty – umožnil jim projevit kreativitu, kritické myšlení i dovednosti práce s komplexními informacemi. Vystoupení na konferenci zvýšilo jejich motivaci pokračovat ve studiu humanitních oborů, o něž ve škole projevují zájem a vykazují v nich nadprůměrné výsledky.

Závěr

Projekt účasti středoškolských studentů na konferenci *Mezi myšlenkou a institucí: ženy v české filozofii 20. století* (odkaz na program: https://natur.cuni.cz/data/web/sekce/01_biologie/katedry/katedra_filosofie_a_dejin_prirodnich_ved/Aktuality/Program_konference_fin_upr.pdf) ukazuje, jak lze propojit středoškolské vzdělávání s akademickou praxí a jak mohou studenti již na úrovni třetího stupně vzdělávání rozvíjet kompetence spojené s možnou budoucí akademickou praxí. Projekt posílil mezioborové učení, podpořil jejich zájem i nadání a zároveň přispěl k širšímu povědomí o specifické filozofii jedné z českých myslitelek.

Michala Mikolášíková. působí jako středoškolská učitelka českého jazyka a literatury na SPŠ, SOŠ a SOU, Hradec Králové, externí vyučující na Katedře českého.